

Lää' ddjânnam serdd eurrû

Mää'rk eurrân 1.1.-28.2.2002

Lää' ddjânnam serdd euroteägga ee'jj 2002.
Ee'jj aalgâst älgg teä'ggvaa jtempodd, kuä'ss
euro puätt mää'rk sâjja mij jânnam teä'ggen.
Euroteägga seerdet podd pooldi puõ'tti
oddee'jj- da tä'lvvmannu ääi' jest.

Teä'ggvaa jtempodd 1.1.-28.2.2002

Lää' ddjânnam lâä'ssen ötmlo jee' res Euroop
jânnam ä'lgge ää' nned euroid.
Teä'ggvaa jtempodd kookkadvuõtt lij
siõmmna jee' resnallsem jee' res eurojânnmin.
Lää' ddjânnmest vaa jtempodd lij kue'htt
määnpää'jjed, 1.1.-28.2.2002.
Europõ' mmaitie'gg da -šlaant vää'ldet õnnu
1.1.2002. Ouddâl tön töid ij vuei't ää' nned
mä'hssemneävvân. Euroid vuä'žžak baŋkk-
aautomaatin, baŋkin da vaa jtošteä'ggen
vuä'žžõõttmest. Mä'rkkmie'rrlaž põ' mmaitie'
gäid da šlaantid vuä'itt ää' nned mä'hssem-
neävvân 28.2.2002 räjja.

Pâi euroid vuä'itt ää' nned pâ'zz- läštammannu 2002 aalgâst

1.3.2002 ää'ljee'l pâi euro lij laa'jjlaž mä'hs-
semneävv mij jânnmest. Pâ'zzläštammannu
2002 aalgâst mä'rkkpõ' mmaitie'ggivui'm da -
šlaantivui'm ij vuei't teänab mä'hssed kaau-
pin, ij-ga baŋkin leäkku õõlgtumuš vä'lded
töid vuä'itta.

Tön sâjja Lää' ddjânnam Baŋkk låanast
mää'rk da pee'nn vöi 10 ee'jj ääi'j teä'gg-
vaa jtempodd puu'ttmest, 29.2.2012 räjja.

Valmštõõd mu'ttõ'sse ju'n ää'n

Lij vääžnai, što põõrtâst ruõkkum mää'rk da
pee'nn še šä'dde ääi'jab vaa jtum eurrân.
Ruõkkâmčuu'kk kannad viikkâd ba'ŋkke
ju'n câhčča. Baŋkktiillin mää'rk vaa jte
eurân jioččines ee'jj 2002 aalgâst. Jee' res
eurovuu'd jânnmi meerlaž põ' mmaitie'ggid
kannad vaa jted baŋkin mä'rkken ju'n ee'jj

2001 ääi' jest. Lää' ddjânnam Baŋkk vaa jad
jee' res eurojânnmi põ' mmaitie'ggid eurrân
31.3.2002 räjja.

1 euro lij nu'tt 6 mä'rkked

Mu'tteemke' rdd: 1 e = 5,94573 mk. 1 euro lij
100 se'ntted (snt).

Näai't moottak mää'rk eurrân

Mää'rk mu'tteet eurrân da euro mä'rkken
veerjlaž kee'rd mie'ldd, kää'tt meärrad euro
äärv märkka ve'rddee'l. Kee'rd älgg i'lmmted
kuudin nâamrin. Tie'gg äärv ij vuä'žž mu't-
ted la'skkumužžin. Tön diõtt lij vääžnai, što
la'skkeet pâi ää'nee'l seämma, veerjlaž
mu'tteemke'rd.

Lää' ddjânnmest veerjlaž mu'tteemke' rdd lij
5,94573. Kee'rd ij vuä'žž vuä'need ij-ga
joorbeed la'skkumužžin.

- Maa'rkid mu'tteet eurrân jue'jjee'l töid
5,94573:in
- Euroid mu'tteet mä'rkken ke'rddee'l töid
5,94573:in

1 euro lij 100 se'ntted
1 se'nt lij nu'tt 6 pe'nned

Euro meärkkâmvue'jj
12,35 e
12,35 eurod
12 euro 35 se'ntted
12,35 EUR

Euro vuä'itt vuä'need e da se'nt snt:
12,35 e le'be 12 e 35 snt

Mä'rk teä'ggen

ROSTTOVMÄÄN 2001

- hää' dd mä'rkken da eurrân
- mä'rk teä'ggen
- jee' res eurovuu'd jânnmi valuutt kannad
vaa jted ee'jj loopp räjja

- *mätt'tõõd eurohââ'ddivui'm*
- *kiõõc tärkka, što mākam tie'gğid âânak mā'hssmest, ko laask ju'n vuāi'tte leed eurrân*
- *viigg ruõkkâmčuu'kkid ba'ŋkķe*
- *eurola'skķeemmašina le'be mu'tteemtaaul õõlgci ha'ŋkķeed*

Euro teä'gğen

Teä'gğvaa jtempodd

ODDEE'JIMÄÄN-TÄ'LVVMÄÄN 2002

- hââ'dd eurrân da mā'rķķen
  - europõ'mmaitie'gğ da -šlaantt teä'gğen
  - mää'rķķe'lbbe vōl – ko määusak maa'rķivui'm, vaa jtõsteä'gğen vuā'žžak tääu'jben euroid
  - aautmaattin da baanķin vuā'žžak europõ'mmaitie'gğid
  - euroin määu'set pukin 12 eurojânnmest
  - pää'lk, jeältõõgg da ouddõõzz määu'set eurrân
  - laask puā'tte eurrân
  - tiill da lääin lie euromie'rrlažân
- *pešt nu'tt kue'htt neä'ttel, ouddâl ko baŋkkaautmaatt da kaaup vuā'žža euroid*
  - *heälpääk muttâz jâä'ttmõõžž määu'see'l baŋkk-koortin da va'rrjee'l tää'sstie'gğ mā'rķķen le'be eurrân jâä'ttemneävvain mā'hssem vääras*
  - *leäkku tā'rķķ, ko âânak kuei't jee'res tie'gğid*
  - *ââ'nn mu'tteemtaaul mie'ldad*
  - *muu'st ââ'nned le'be vaa jted meädda tuu määimõs maa'rķid ouddâl ko teä'gğvaa jtempodd poott 28.2.2002*

PÄ'ZZLÄŠTTAMMÄÄN 2002

- hââ'dd eurrân
- teä'gğen pâi euro
- Lää'ddjânnam Baŋkk låanast maa'rķid 29.2.2012 rä jja da jee'res eurovuu'd jânnmi meerlaž põ'mmaitie'gğid 31.3.2002 rä jja

Euro mā'hssemneävvân

Eurohââ'dd kaaupin

Määŋg kaaup i'lmte hââ'ddeez ju'n ââ'n eurrân. Seämmanalla kaupplaaski lopp-suumm uu'det tääu'jben mā'rķķen da eurrân. Nääi't vuāitak ju'n ouddķiõ'tte mätt'tõõttâd eurohõõ'ddivui'm.

Ee'jj 2002 aalgâst älgg kue'htt määnpâai teä'gğvaa jtempodd, koonn ääi'jest hââ'dd lie eurrân da mā'rķķen. Euromie'rrlaž hââ'dd la'skķeet veerjlaž mu'tteemķee'rdin da tõid čuā jtet veerjlaž joorbeemvuākkõõzz mie'ldd. Õõ'nnipravlee'nn'ja vuāpp tävvri eurohâ'd-dumuužž.

Šiõgg mu'stemvuākkõs eurohââ'dlaž tävvri äärv tie'ttem diõtt lij: õhtt euro lij nu'tt kutt mā'rķķed. Äâ'nn taarbi mie'ldd veä'kkneävvaid, hâ't mu'tteemtaaul le'be la'skķeemmašina.

Teä'gğmaau'si joorbeem

Lää'ddjânnmest teä'gğmaau'sid joorbeet ââldmõs viid se'ntta. Joorbeem diõtt õhtt da kue'htt see'ntt šlaantid ij taarbâš ko pâi occ-nja. Tõk lie kuuitâg ķe'lbbeiei tie'gğ. Joorbeemvue'kk kuāskk pâi maau'si loppsummid, ij õõutsaž tävvri hõõ'ddid ij-ga tiill-seerdid.

Määus maa'rķivui'm, vuā'žžak vaa jtõstie'gğid eurrân

Tuu mää'rķ vaa jte hielķeld eurrân, ko vuäst-tõõdak oddee'jj- da tä'lvvmannu teä'gğvaa jtempoddâst. Vaa jtempodd ääi'jest maa'r-ķid vuāitt ââ'nned euro paaldâst. Ko määusak vuästõõzzad maa'rķivui'm da pee'nni-vui'm, vuā'žžak vaa jtõsteä'gğen euroid da see'ntid. Oddee'jjmannu aalgâst vuāitak kuuitâg vōl siõmmna ääi'j vuā'žžad kaaupin vaa jtõsteä'gğen maa'rķid še.

Nääi't ton jioķ taarbâš vaa jted baanķâst pukid tuu maa'rķid eurrân.

Euro da joukktrafiikk

Õlmmlaž jâä'ttemneävvain vaa jtempodd aalgâst kannad mā'hssed tää'sstie'gğin euroi-vui'm le'be maa'rķivui'm, što mā'hssem šâdd

já'ttlubun. Ko pâi vuäitak, ââ'nn ouddkiõ'tte vuä'sttum liippid, hã't määnpââ'jj- le'be määnggreeisliippid.

Vaaitempooddâst mäâusak

hiälpmösan koortin

Oddee'jj-tä'lvvmannu ääi'jest kaaupi kää's-nin älgg kiõtt'tõõllad kuei't jee'resnallšem tie'gğid, tön diõtt mä'hssmest õõlgak lee'd sami tä'rkk da mätmešt kiõrdlõs še. Muttâz heälpääk mäâusee'l vuästtõõttmest baŋkk-le'be na'ddjöskoortin. Korttvuästtõõzz mäâusak pâi eurrân 1.1.2002 ää'ljee'l.

Baŋk da euro

Baŋkin vuäitak ââ'n ju'n ââ'nned euroid, ko mâka haa'lääk: vuäitak ääveed tiill, vuäitak mä'hssed laask da vuäitak vä'ldded odd lääin eurrân. Nääi't vuäitak ââ'nned euroid tiill-teä'gğen, hã't põ'mmaitie'gğ da šlaantt lie çähçça 2001 õinn mä'rkken da pe'nnen.

Baŋkk vaajad tuu tiillmaa'rkid eurrân

Baŋk vaa'jte jiõççineez puk mä'rkkmie'r-laž tiill da lääin euromie'rilažân.

- euro ij muu't baŋkin rajjum suäppmõõžžid, hã't läinnmääinid
- ruõkkmõõžž da lääin já'tte oudâs nu'tt ko tõk ââ'n lie
- baŋkk-kortt lij seämmannallšem ko ââ'n

Baŋk ou'dde ee'jj 2002 aalgâst ää'ljee'l puki tiilli tiillšõddmõõžž, tiillvälddtõõgg da jee'res teädaid eurrân. Ko tu'st lie vøl jii'jjstad mää'rkk, vuäitak taarbi mie'ldd püjjâd tõid jii'jjâd tiill sizz teä'gğvaaitem-poodd ääi'jest.

Europõ'mmaitie'gğid vuäžžak baŋkkaautmaattin

Pešt nu'tt kue'htt neä'ttel ouddâl ko baŋkkaautmaattid lie mu'ttum nâkamnalla, što tõk ou'dde tu'ne euroid. Mâtam teä'gğaautmaatt ou'dde euroid ju'n ee'jj aalgâst. Teä'gğaautmaattin vuäžžak 20 da 50 euro põ'mmaitie'gğid. Šuurab põ'mmaitie'gğid hã't

100, 200 da 500 euro põ'mmaitie'gğid vuäžžak baŋkâst, uu'ccab 5 da 10 euro põ'mmaitie'gğid da šlaantid vuäžžak tääu'j-ben vaajtõsteä'gğen kaaupin.

Ee'kkvaaajtõs da baŋk

Ee'jj mââmõs peivven, vuõssaarg 31.12.2001 baŋk jie leäkku äävai. Baŋk lie kidd ee'kkvaaajtõõzz ääi'jest keäççlõõžži nellj pei'vved, 29.12.2001-1.1.2002.

Baŋki kõskksaž teä'gğtrafikk ij jää'd odd-ee'jj käänanpeivven. 31.12.2001 mä'hssed vuälla puõ'tti laaskid vuei'tet nääi't mä'hssed mænna ee'kkvaaajtõõzz vuõssmõs baŋkpeivven 2.1.2002. Ko täättak, što hã't jälstemlääin koorg ee'jjest 2001 puä'tte piidvälddja u'vd-dum korkki'lmmtõ'sse, õõlgak mä'hssed tõi'd nu'tt, što mähss lij mahssum läinnbaŋkâst mââmõsân 28.12.2001 baŋki äävaiaârram-ääi'jest. Ko mäâusak mähssaautmaattin, te'lfoonin le'be teättmašinain ee'jj mââmõs peivven mahssum läinnmähss puätt ee'jj 2002 korkki'lmmtõ'sse. Ko täättak, što piidi diõtt le'be mudoi laask mä'hsemppodd lij ee'jjest 2001, tu'st fe'rttai ääjeed mä'hsemkääzz-kõ'sse mõõnni laaski mä'hsempeei'v le'be ko kõõççmõõžžâst lij vuõiggevälgumuš, ton õõlgak sagstõõllad ää'sšest vie'ljeejain.

Teädaid eurost da baŋkin vuäžžak jii'jjâd baŋkâst še da Internet-addrõõžžâst
www.pankkiyhdistys.fi

Ååsktõõzz da suäppmõõžž

Ååsktõõssuäppmõõžž pâ'sše viõggâst nâkamnalla ko tõk ââ'n lie, hã't teä'gğ vaajtâatt mää'rkest eurrân. Pää'mh- da jiõggååktõs-õhttõõzz se'rdde euro õnnu jii'jjes äi'gğtaau-lees mie'ldd, mââmõsân 1.1.2002. Õhttõõzz i'lmte jii'jjes ää'sšlaid euro vä'lddmest õnnu.

Euro vä'lddmõõžž õnnu ij vaaikat ääi'jben rajjum suäppmõõžž juätkkmõ'sše le'be çõõnnmõ'sše. Nääi't hã't luõikkâmsuäppmõõžž da testameett da skiaŋkk-kee'rj pâ'sše viõggâst nâkamnalla, ko tõk ââ'n lie, ij-ga tõid taarbaž oodeed.

Pä'lkķ da jeältōk eurrān

Pää'lkķ, jeältōōgg da sosialouddōōzz (hā't jeā'nnteā'ģģ, päärnaiteā'ģģ, mätt'tōōttām-teā'ģģ da tuāite'mvuōtt-teā'ģģ) määu'set eurrān āā'ljee'l ee'jj 2002 aalgāst. Pä'lkķla'skķumuuzķi teādaid ķiōččlōōdāt i'lmmted maa'rķi lāā'ssen eurrān še ju'n ee'jj 2001, što oummu vuākkā'tte hiālpben odd tie'ģģid. Teā'ģģvāajtempooddāst oddee'jj-tā'lvv-mannust 2002 pä'lkķsuumm i'lmteet euro lāā'ssen vōl maa'rķivui'm. Paa'lkķi mu'ttmest euromie'rrlažān teā'dteet oummid āāi'jbeā'lnn, ko ā'lģģe mā'hssed paa'lkķid eurrān. Luādouddōōzz āārv še uu'det euromie'rrlažān ekka 2002.

Jeältōōgg da ouddōōzz

Jeältōōgg määu'set mā'rķķen ee'jj 2001 loopp rājja. Āā'ljee'l ee'jj 2002 aalgāst tōid määu'set eurrān. Oddee'jjmannu jeältōōgg teādaid i'lmteet jeältōknee'ķķid eurrān da mā'rķķen. Jeältōōggi tää'ss ij motstōōv eurru se'rdem diōtt. Nākam sosialouddōōzzid, koid narood jeältōkstrooite'l (Kela) hāidd, määu'set še eurrān ee'jj 2002 aalgāst. Ij ni ķēān ouddōs jōōsk euromuttāz diōtt, ij-ga ouddōōzzi tää'ss motstōōv eurru se'rdem diōtt. Ouddōōzzi mā'rķķmie'rrlaž suummid mu'tteet veerjlaž mu'tteemķee'rd da joor-beemvuākkōōzzi mie'ldd ee'jj 2002 aalgāst. Māņņa tōn ouddōōzzi mie'rr kuāsttje tu'mmstōōggin eurrān da se'nttān.

Puāttitāā'ss da vuā'stemviōkk jie motstōōv

Ko teā'ģģen šādd mää'rķ sāā'jest euro tuu puātti tää'ss da vuā'stemviōkk seilla. Eurru serddmōš ij muu't tuu le'be piārrjad pi'rģģumuuzķ le'be ekonomiiāž sāā'jj.

Piīdtumuš euroāigga

Piīdtu'mmstōōgg da paa33tōspiīd Āā'n cāhčča vuā33ak tu'mmstōōgg ee'jjest 2000 tuejjuum piīdtumuuzķāst. Tāt piīd-

tu'mmstōk lij vōl mā'rķķmie'rrlaž. Hōhsse kuuitāg, što ko māka vuā33ak paa33tōspiīdid, tōōi 1. mähss lij mā'rķķen, lāša ee'jj 2002 beā'lnn 2. mähss lij ju'n eurrān. Ee'jj 2001 piīdtu'mmstōk puātt mā'rķķen da eurrān cāhčča 2002. Te'l ko vuā33ak paa33tōspiīdid, tōid ōōlgak mā'hssed eurrān.

Piīdi'lmmtōs da piīdehdtōs

Ko puō'tti vuāra, oddee'jjmannust 2002, ooudak piīdi'lmmtōōzz ee'jjest 2001, leāk vōl vuā33am pää'lkād, jeältōōggād dno. mā'rķķen. Nāāi't lij hiālpab, što ooudak piīdi'lmmtōōzzād še mā'rķķen. Ko māka mātām tuōd-tōōzzāst summ lij eurrān, jōk taarbaž mu'tted tōn mā'rķķen, lāša vuāitak i'lmmted tōn eurrān. Vuāitak še u'vdded obb piīdi'lmmtōōzz eurrān.

Tōid, kook vuā33a piīdehdtōōzz, puātt ee'jj 2001 kuōskkei piīdehdtōs ķēādā 2002. Puk teād lie ehdtōōzzāst mā'rķķen da eurrān. Ton vuāitak tuejjeed piīdehdtōōzz ko'rjōōzzid da lāā'zztōōzzid mā'rķķen le'be eurrān.

Ouddpiīdtumuš da piīdkoort

Ouddpiīdid meā'rreet ee'jj 2002 aalgāst āā'ljee'l eurrān. Piīdkoort ekka 2002 lie eurrān še. Tōid vāā'ldet ōnnu 1.3.2002.

Euro reeisast mie'ldd

Ko europō'mmaitie'ģģ da šlaantt puā'tte ōnnu ee'jj 2002 aalgāst, tōt heālpad jiānnai reissjemen 12 EU-jānnam eurovuu'dest.

Kuātmlo jānnmed, ōhtt valutt

Ōhtsaž teā'ģģ lij mā'hsemneāvvān Lāā'dd-jānnmest, Hollantist, Belgiast, Espanjast, Irlantist, Italiast, Nuōrtivāā'ldest, Greikkjānnmest, Luxemburgist, Portugalist, Franskjānnmest da Saksslajānnmest.

Ton vuāitak jāā'tted eurovuu'd jānnmid valuttvāajtōstāā, ij-ga tu'nne šōōd ni mii määu'sid le'be vāajtemkuursi mu'ttmest šōōddi hāāi't. Hōō'ddid lij še hiālpab ve'rddeed di tāvvri da kāāzzkōōzzi vuā'sttmen lij hiālp, ko hāā'dd lie mie'rķķuum 300 miljoon euroop-

nee'kki õhttsaž valuutt mie'ldd juõ'kksâa' jest
12 eurojânnmest.

Euro lij maai'lmvalutt

Ko jâa'dak eurovuu'd aalgbeälla, hâ't
Ruõ'cce le'be Virojânnma, õõlgak vaajted
valuutt seämmaanalla ko ouddâl še. Euroid
vuäitak vaajted jee'res valuttân maai'lm
õõõd.

Lâa'ss teädaid euro vääras

Lâa'ss teädaid vuäžžak Europ-teädtumuuzž
kääzzkõsnââmrest **010 345 6700** le'be Inter-
nettist addrõõzzâst

www.euro.fi

www.europa.eu.int

Valdiateä'gğministeeria da Euroop leett õhtt-
saž säi'mmseid addrõõzzâst www.euro.fi
ou'dde tänpoddsaz da vuäddteädaid euro
vääras. Seeidin lie jii'jes vuä'zz hâ't nuõrid
da põrggõõzzid di õhttmõõžž jee'res euroteäd
paai'kid.

Muu'st eurru se'rddmen

- eurotie'gğid vää'ldet õnnu 1.1.2002, ouddâl
tõn europõ'mmaitie'gğivui'm da
šlaantivui'm ij vuei't mä'hssed.
- Teä'gğvaaajtempoodd kookkadvuõtt lij
kue'htt määnpâai, 1.1.-28.2.2002.
- Vaaajtempoodd ääi' jest maa'rkid vuäitt
ââ'nned euro paaldâst.
- Euro lij odinakai teä'gğ 1.3.2002 ää'ljee'l.
- Maa'rki- da pee'nnivui'm ij vuei't mä'hssed
mânğa 28.2.2002.
- Baņkkaautmaattid mu'tteet nâkamnallšem,
što tõk ou'dde euroid, oddee'jjmannu kuei't
vuõssmõs neä'ttel ääi' jest.
- Tuu baņkk-kortt tuäimm seämmaanalla ko
mä'htt ouddâl. Korttvuästöõzzâd määusak

täujja eurrân 1.1.2002 ää'ljee'l. Ko määusak
koortin teä'gğvaaajtempooddâst, tõt hiâpad
aa'sši hâaid.

- Maa'rkid ij taarbaž baajkâst jee'rab
vaaajted eurrân ee'jj 2002 aalgâst. Tõid
vuäitt ââ'nned kaaupin vuästöõttmen
oddee'jj-tä'lvmannu ääi' jest..
- Ko määusak vuästöõzzâd
teä'gğvaaajtempooddâst maa'rktivui'm da
pee'nnivui'm, vuäžžak vaaajtõstie'gğid
tääu'jben eurrân da se'ntten..
- Ee'jj 2002 aalgâst baajk mu'tte jiõõčineez
puk mä'rkkmie'rilaž tiillid da lääinaid
euromie'rilažân.
- Pä'lkk, jeältõk da ouddõõzz määu'set
eurran ää'ljee'l ee'jj 2002 aalgâst.
- Õhtt euro lij nu'tt 6 mä'rkked. Veerjlaž
mu'tteemke'rdd lij 5,94573 mä'rkked.
- Eurojânnam lie Hollant, Belgii, Espanj,
Irlant, Italii, Nuõrtivä'ldd, Greikkjânnam,
Luxemburg, Portugal, Franskjânnam,
Sakssla jânnam da Lää'ddjânnam.